

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2026

Rok akademicki 2025/2026

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Przedmiot poszerzający wiedzę ogólną A LITERATURA DWUDZIESTOLECIA MIĘDZYWOJENNEGO
Kod przedmiotu	L04_b
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Humanistycznych Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Zakład Literatury Polskiej XX i XXI wieku
Kierunek studiów	Logopedia z nauczaniem języka polskiego jako obcego
Poziom studiów	Studia pierwszego stopnia (licencjackie)
Profil	Ogólnoakademicki
Forma studiów	Studia stacjonarne
Rok i semestr/y studiów	Rok III, semestr 5
Rodzaj przedmiotu	ogólne i podstawowe
Język wykładowy	Język polski
Koordinator	Prof. dr hab. Janusz Pasterski
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	Dr hab. Zenon Ożóg, prof. UR, dr hab. Anna Jamrozek-Sowa, prof. dr hab. Janusz Pasterski, prof. UR, dr hab. Jan Wolski, prof. UR, dr hab. Agata Paliwoda, prof. UR, dr hab. Anna Wal, prof. UR

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Inne (jakie?)	Liczba pkt. ECTS
5	30	-	-	-	-	-	-	-	2

1.2. Sposób realizacji zajęć

zajęcia w formie tradycyjnej

zajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)

Zaliczenie bez oceny

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Ogólna wiedza na temat epoki na poziomie szkoły średniej (poziom podstawowy)

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C ₁	Zapoznanie studentów z najważniejszymi zjawiskami dotyczącymi literatury polskiej okresu dwudziestolecia międzywojennego w kontekście historycznym, społecznym, politycznym, kulturowym i artystycznym.
C ₂	Kształcenie umiejętności samodzielnej analizy podstawowych zjawisk historycznoliterackich epoki.
C ₃	Kształcenie umiejętności sytuowania utworów z okresu dwudziestolecia międzywojennego w różnych kontekstach oraz tradycji literackiej.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych i do efektów ze standardu kształcenia nauczycieli
EK_01	Student/ka zna i rozumie zagadnienia polskiej tradycji literackiej, ma uporządkowaną wiedzę o literaturze polskiej z okresu dwudziestolecia międzywojennego z uwzględnieniem kontekstu literatury i kultury powszechnej	K_W03
EK_02	Student/ka posiada umiejętności badawcze, potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać zjawiska w literaturze i kulturze; w sposób krytyczny korzysta ze źródeł, czyta utwory literackie i teksty akademickie oraz krytycznie odbiera wytwory kultury z zastosowaniem typowych metod, w celu określenia ich znaczeń, oddziaływania społecznego, miejsca w procesie historyczno-kulturowym	K_U04
EK_03	Student/ka odpowiedzialnie pełni role zawodową, potrafi planować i realizować tradycje zawodu przez całe życie	K_K03

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Terminologia, periodyzacja oraz historyczno-kulturowe tło epoki; ośrodki życia literackiego i artystycznego; czasopisma literackie i artystyczne; ważniejsze programy i dyskusje literackie okresu.
Zagadnienia filozoficzno-kulturowe epoki, ważne wydarzenia polityczne, zjawisko kryzysu wartości, behawioryzm, rozwój psychoanalizy, teoria archetypów Junga, egzystencjalizm, historiozofia Spenglera, bergsonizm, nowa estetyka, rozwój teatru, filmu i muzyki.
Główne kierunki i formacje poetyckie oraz historycznie uwarunkowana ewolucja liryki międzywojennej. Liryka międzywojenna w kręgu programów i poszukiwań awangardowych (ekspresjonizm, formizm, futurizm i Awangarda Krakowska); tendencje klasycyzujące i poetyka codzienności (L. Staff, poezja skamandrycka); poezja międzywojenna wobec zagrożeń cywilizacji – katastrofizm i progresywizm (Druga Awangarda, poezja proletariacka).
Nurty w prozie (proza obywatelska, społeczna, psychologiczna, mitologiczno-katastroficzna, groteska oraz proza niefikcyjna: autobiograficzna i reportażowa).

„Inwazja kobiet do literatury”. Walka kobiet o równouprawnienie - publicystyka; tematyka pisarstwa kobiecego; indywidualności (Z. Nałkowska, I. Krzywicka, M. Kuncewiczowa, H. Boguszevska, P. Gojawiczyńska, M. Pawlikowska-Jasnorzewska, M. Dąbrowska....)
Tradycja i nowatorstwo w dramacie i teatrze dwudziestolecia (J. Szaniawski, S. Żeromski, S. I. Witkiewicz, W. Gombrowicz).
Krytyka literacka i jej najważniejsi przedstawiciele (K. Irzykowski, T. Boy-Żeleński).
Podsumowanie i historycznoliteracka ocena epoki.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych

Treści merytoryczne
Nie dotyczy

3.4 Metody dydaktyczne

- Wykład problemowy,
- Wykład z prezentacją multimedialną,
- Dyskusja (po wykładach)

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw)
EK_01	Ocena wypowiedzi w trakcie dyskusji, ocena testu wyboru	Wykład
EK_02	Ocena wypowiedzi w trakcie dyskusji, ocena testu wyboru	Wykład
EK_03	obserwacja w trakcie zajęć i konsultacji	Wykład

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

<p>Wykład: Zaliczenie bez oceny Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest aktywny udział w wykładach (dyskusje po wykładzie i w trakcie konsultacji indywidualnych), czytanie zalecanych lektur oraz zaliczenie testu wyboru na zakończenie wykładów (minimum 60% poprawnych odpowiedzi)</p>
--

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	30 W
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach, dyżurach)	3

Godziny niekontaktowe – praca własna studenta <ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie do testu • studiowanie literatury przedmiotu 	25
SUMA GODZIN	58
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	2

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	<i>nie dotyczy</i>
zasady i formy odbywania praktyk	<i>nie dotyczy</i>

7. LITERATURA

<p>Literatura podstawowa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hutnikiewicz Artur, <i>Od Czystej Formy do literatury faktu. Główne teorie i programy literackie XX stulecia</i>, Warszawa 1988. 2. Kwiatkowski Jerzy, <i>Dwudziestolecie międzywojenne</i>, Warszawa 2000.
<p>Literatura uzupełniająca:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Gazda Grzegorz, <i>Słownik europejskich kierunków i grup literackich XX wieku</i>, Warszawa 2000. 2. Jarzębski Jerzy, <i>Proza dwudziestolecia</i>, Kraków 2005. 3. Kwiatkowski Jerzy, <i>Literatura Dwudziestolecia</i>, Warszawa 1990. 4. <i>Lektury polonistyczne. Dwudziestolecie międzywojenne. II wojna światowa</i>, red. R. Nycz, J. Jarzębski, t. 1-2, Kraków 1997-1998. 5. Nasiłowska Anna, <i>Trzydziestolecie 1914-1944</i>, Warszawa 1995. 6. <i>Obraz literatury polskiej XIX i XX wieku. S.6. Literatura polska w okresie międzywojennym</i>, red. J. Kądziała, J. Kwiatkowski, I. Wyczańska, t. 1-2, Kraków 1979, t. 3-4 Kraków 1993. 7. <i>Poeci dwudziestolecia międzywojennego</i>, red. I. Maciejewska, t.1-2, Warszawa 1982. 8. <i>Poezja polska okresu międzywojennego. Antologia</i>, wybór i wstęp M. Głowiński i J. Sławiński, przypisy oprac. J. Stradecki, cz. 1-2, Wrocław 1987 (i wyd. nast.), BN I 253. 9. <i>Prozaicy dwudziestolecia międzywojennego. Sylwetki</i>, red. B. Faron, Warszawa 1972.
<p>LEKTURY (do wyboru):</p> <p>A. POEZJA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Antologia polskiego futuryzmu i Nowej Sztuki</i>, wybór H. Zaworska, wstęp Z. Jarosiński, Wrocław 1978 (BN I 230). 2. Czechowicz Józef, <i>Wybór poezji</i>, oprac. T. Kłak, wyd. drugie, Wrocław 1985 (BN I 199). 3. Iwaszkiewicz Jarosław, <i>Wybór wierszy</i>, Warszawa 1994. 4. Lechoń Jan, <i>Poezje</i>, oprac. R. Loth, Wrocław 1990 (BN I 256). 5. Leśmian Bolesław, <i>Poezje wybrane</i>, oprac. J. Trznadel, wyd. trzecie, Wrocław 1991 (BN I 217). 6. Miłosz Czesław, <i>Poezje wybrane</i>, wybór i oprac. Z. Łapiński, Wrocław 2013 lub Miłosz Cz., <i>Wiersze</i>, t. 1, Kraków 1993 (i wyd. nast.). 7. Przyboś Julian, <i>Sytuacje liryczne. Wybór poezji</i>, wstęp E. Balcerzan, Wrocław 1989 (BN I 266).

8. Staff Leopold, *Wybór poezji*, wybór i wstęp M. Jastrun, przypisy oprac. M. Bojarska, wyd. trzecie, Wrocław 1985 (BN I 181).
9. Tuwim Julian, *Wiersze wybrane*, oprac. M. Głowiński, wyd. czwarte rozszerzone, Wrocław 1986 [i wyd. nast.] (BN I 184).
10. Wierzyński Kazimierz, *Wybór poezji*, wybór, oprac. tekstu, wstęp K. Dybciak, komentarze K. i K. Dybciak, Wrocław 1991 (BN I 275).

B. PROZA

1. Choromański Michał, *Zazdrość i medycyna*, Kraków 1994 [i inne wyd.].
2. Dąbrowska Maria, *Noce i dni*, postłowie E. Korzeniewska, t. 1 *Bogumił i Barbara*, t. 2 *Wieczne zmartwienie*, Warszawa 1972 (i inne wyd.).
3. Gombrowicz Witold, *Dzieła*, red. naukowa tekstu J. Błoński, t. 2, *Ferdydurke*, Kraków 1989 (i inne wyd.).
4. Iwaszkiewicz Jarosław, *Opowiadania wybrane*, oprac. A. Zawada, Wrocław 2001 (BN I 303) [tu: *Panny z Wilka, Brzezina, Młyn nad Utratą*].
5. Kuncewiczowa Maria, *Cudzoziemka. Powieść*, Warszawa 1984 (i inne wyd.).
6. Nałkowska Zofia, *Granica*, wstęp i oprac. H. Kirchner, wyd. 2. Wrocław 2018 (BN I 204).
7. Schulz Bruno, *Opowiadania. Wybór esejów i listów*, oprac. J. Jarzębski, wyd. 2 przejrzone i uzupełnione, Wrocław 1998 (BN I 264).
8. Wittlin Józef, *Sól ziemi*, oprac. E. Wiegandt, Wrocław 1991 (BN I 278).
9. Żeromski Stefan, *Przedwiośnie*, wstęp i oprac. Z. J. Adamczyk, Kraków 1997.

C. DRAMAT

1. Gombrowicz Witold, *Dzieła*, red. naukowa tekstu J. Błoński, t. VI, *Dramaty*, Kraków 1986 (i inne wyd.) [tu: *Iwona, księżniczka Burgunda*].
2. Szaniawski Jerzy, *Wybór dramatów*, oprac. A. Hutnikiewicz, Wrocław 1988 (BN I 263) [tu: *Żeglarz*].
3. Witkiewicz Stanisław Ignacy, *Wybór dramatów*, wybór i wstęp J. Błoński, tekst i przypisy M. Kwaśny, wyd. drugie popr., Wrocław 1983 (BN I 221) [tu: wstęp oraz *Szewcy*].

D. KRYTYKA

1. „*Kartografowie dziwnych podróży*”. *Wypisy z polskiej krytyki literackiej XX wieku*, redakcja i wstęp M. Wyka, oprac. K. Biedrzycki [i in.], Kraków 2004 (tu: S. Żeromski, *Literatura a życie polskie*; S. Żeromski, *Snobizm i postęp*; K. Irzykowski, *Plagiatowy charakter przełomów literackich w Polsce*; L. Fryde, *Dwa pokolenia*; K. Wyka, S. Napierski, *Dwugłos o Schulzu*; B. Schulz, „*Ferdydurke*”).
2. Peiper Tadeusz, *Pisma wybrane*, oprac. S. Jaworski, Wrocław 1979 (BN I 235) [tu: wstęp, *Miasto, masa, maszyna, Metafora terażniejszości, Poezja jako budowa*].
3. Witkiewicz Stanisław Ignacy, *Bez kompromisu. Pisma krytyczne i publicystyczne*, oprac. J. Degler, Warszawa 1976 [tu: J. Degler: *Witkacy nieznanzy, O Czystej Formie*].

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej